

**Wytyczne do opracowania programów studiów
prowadzonych w Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie**

**Rozdział I
Wytyczne ogólne**

§ 1

1. Uczelnia prowadzi kształcenie na studiach, na zasadach określonych w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zwanej dalej ustawą, oraz Statucie i Regulaminie studiów.
2. Kształcenie na studiach jest prowadzone w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych lub dziedzinie sztuki i dyscyplinach artystycznych, na określonym kierunku studiów.
3. Kierunek studiów jest przyporządkowany do co najmniej jednej dyscypliny. W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny, wskazana zostaje dyscyplina wiodąca, w ramach której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się, określona na podstawie liczby punktów ECTS.

§ 2

1. Średni nakład pracy studenta niezbędny do uzyskania zakładanych efektów uczenia się jest mierzony punktami ECTS (European Credit Transfer System), zdefiniowanymi w europejskim systemie akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych.
2. Każdy 1 punkt ECTS przypisany do zajęć realizowanych w ramach określonego programu studiów odpowiada 25–30 godzinom pracy studenta. Obejmuje zajęcia zorganizowane przez Uczelnię i realizowane pod opieką nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia oraz indywidualną pracę studenta związaną z tymi zajęciami.

§ 3

1. Studia w Uczelni są prowadzone na określonym kierunku, poziomie i profilu, na podstawie programu studiów.
2. Program studiów określa w szczególności:
 - 1) liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie oraz tytuł zawodowy nadawany absolwentom;
 - 2) kierunkowe efekty uczenia się i opis procesu prowadzącego do ich uzyskania, wraz z wymiarem punktów ECTS przypisanych do zajęć realizowanych w ramach tego programu.
3. Ponad połowa punktów ECTS określona w programie studiów jest przypisana:
 - 1) na profilu praktycznym – zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne;
 - 2) na profilu ogólnoakademickim – zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów.
4. Program studiów umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% łącznej liczby punktów ECTS określonej dla tego programu.
5. Program studiów może uwzględniać prowadzenie wybranych zajęć oraz zdawanie określonych egzaminów i składanie prac dyplomowych w języku obcym.

§ 4

1. Kierunkowe efekty uczenia się obejmują kwalifikacje nabyte w procesie uczenia się, opisane z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia efektów uczenia się, właściwych dla określonego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, o której mowa w przepisach o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, przy czym:
 - 1) dla studiów pierwszego stopnia – dla kwalifikacji pełnej na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji;

- 2) dla studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich – dla kwalifikacji pełnej na poziomie 7. Polskiej Ramy Kwalifikacji.
2. Określone w programie studiów kierunkowe efekty uczenia się odnoszą się do problematyki właściwej dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, do których przyporządkowano kierunek studiów.
3. Kierunkowe efekty uczenia się określa się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, przy czym:
 - 1) wiedza – to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk, przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dyscypliny naukowej lub dyscypliny artystycznej;
 - 2) umiejętności – to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do kreatywnego wykorzystania i stosowania wiedzy, w szczególności sprawnego wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dyscypliny naukowej lub dyscypliny artystycznej;
 - 3) kompetencje społeczne – to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego wykonywania powierzonych zadań, w tym w ramach struktur zespołowych, argumentowania i komunikowania się oraz uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
4. Kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają efekty w zakresie znajomości i posługiwania się językiem obcym:
 - 1) dla studiów pierwszego stopnia – na poziomie B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego;
 - 2) dla studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich – na poziomie B2+ Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, w tym w zakresie terminologii specjalistycznej.
5. Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają również pełny zakres efektów umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich.

§ 5

1. Opis procesu prowadzącego do uzyskania kierunkowych efektów uczenia się obejmuje w szczególności wykaz przedmiotów, kursów i seminariów, zwanych dalej przedmiotami, oraz inne wyodrębnione grupy zajęć, z zachowaniem ich uzasadnionej kolejności.
2. Do innych, merytorycznie i organizacyjnie wyodrębnionych grup zajęć zalicza się w szczególności:
 - 1) praktykę zawodową;
 - 2) staż;
 - 3) pracę dyplomową;
 - 4) egzamin dyplomowy.
3. W programie studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w formie studiów stacjonarnych określa się także zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin, bez przypisania wymiaru punktów ECTS.
4. Program studiów na profilu:
 - 1) ogólnoakademickim – może uwzględniać praktyki zawodowe;
 - 2) praktycznym – uwzględnia praktyki zawodowe w wymiarze określonym w ustawie.
5. W przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż nauki humanistyczne lub społeczne, w programie studiów uwzględnia się przedmioty umożliwiające studentowi uzyskanie co najmniej 5 punktów ECTS z zakresu nauk humanistycznych lub nauk społecznych.
6. Program studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich uwzględnia realizację pracy dyplomowej, o ile ustawa nie stanowi inaczej. Z uwagi na konieczność weryfikacji osiągniętych przez studenta efektów uczenia się w zakresie umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania, także program studiów pierwszego stopnia może przewidywać realizację pracy dyplomowej.
7. Program studiów uwzględnia także złożenie egzaminu dyplomowego, o ile ustawa nie stanowi inaczej.
8. Program studiów na profilu ogólnoakademickim uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

§ 6

1. W przypadku, gdy Uczelnia prowadzi studia na danym kierunku i na danym poziomie na profilu ogólnoakademickim i praktycznym, opis zakładanych efektów uczenia się sporządza się odrębnie dla każdego profilu.
2. W przypadku, gdy Uczelnia prowadzi studia na danym kierunku, poziomie i profilu w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów uczenia się dla każdej z tych form.

§ 7

1. Program studiów podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu, w którym biorą udział w szczególności osoby pełniące funkcje kierownicze w Uczelni, o których mowa w Statucie, oraz nauczyciele akademicy i studenci realizujący zajęcia określone w tym programie.
2. W programie studiów uwzględnia się wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier studentów i absolwentów studiów oraz osób ubiegających się o stopień doktora i osób, które uzyskały ten stopień w danej dyscyplinie naukowej.
3. W celu doskonalenia programu studiów można dokonywać w nim zmian, przy czym, w programie studiów utworzonych na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian nie przekraczających łącznie 30% ogólnej liczby efektów uczenia się, określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania takiego pozwolenia.
4. Zmiany w programie studiów są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia.
5. W trakcie cyklu kształcenia, w programie studiów mogą być wprowadzane wyłącznie zmiany:
 - 1) w zakresie doboru treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniające najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową;
 - 2) zmiany polegające na dostosowaniu programu studiów do wymogów wynikających z przepisów wydanych na podstawie ustawy.
6. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są udostępniane w BIP na stronie Uczelni, co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

§ 8

Jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia, część efektów uczenia się objętych programem studiów może być uzyskana w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia.

Rozdział II Wytyczne szczegółowe

§ 9

Dokumentacja programu studiów obejmuje w szczególności:

- 1) opis kierunkowych efektów uczenia się;
- 2) charakterystykę uwarunkowań realizacji procesu kształcenia;
- 3) plan studiów oraz opis programów przedmiotów i kursów, sporządzony w formie karty przedmiotu, zwanej dalej sylabusem.

§ 10

1. Opis kierunkowych efektów uczenia się określa:
 - 1) symbol właściwy dla kierunku studiów, kolejny numer i symbol przyporządkowania do określonej grupy efektów, o której mowa w § 3, ust. 3;
 - 2) charakterystykę efektu;
 - 3) kod składnika opisu efektu właściwy dla poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji;

- 4) kod składnika opisu efektu właściwy dla dyscypliny, do której przyporządkowano kierunek studiów;
- 5) punkty ECTS oszacowane z dokładnością do 0,1.
2. Opis kierunkowych efektów uczenia się uwzględnia macierz realizacji efektów przedmiotowych.
3. Dla kierunku studiów kończącego się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera opis kierunkowych efektów uczenia się uwzględnia macierz realizacji efektów właściwych dla kompetencji inżynierskich.

§ 11

1. Charakterystyka uwarunkowań realizacji procesu kształcenia określa w szczególności:
 - 1) profil i poziom oraz formę studiów;
 - 2) liczbę semestrów, łączną liczbę godzin zajęć i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie;
 - 3) tytuł zawodowy nadawany absolwentom;
 - 4) dyscyplinę do której przypisano kierunek studiów, a dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny – dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej;
 - 5) łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia;
2. W przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne, w charakterystyce uwarunkowań realizacji procesu kształcenia określa się liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych.
3. Charakterystyka uwarunkowań realizacji procesu kształcenia może także określać:
 - 1) wymiar, zasady oraz formę odbywania praktyk zawodowych i staży, z uwzględnieniem specyfiki i wymagań wynikających z prowadzenia danego kierunku studiów, wraz z liczbą punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych zajęć oraz sposobem weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się i zaliczania praktyki;
 - 2) zasady i formę realizacji pracy dyplomowej oraz zasady i formę przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, wraz z liczbą punktów ECTS przypisaną do tych zajęć.
4. Zakres realizowanej przez studenta praktyki zawodowej jest dokumentowany w dzienniku praktyk zawodowych.
5. Praca dyplomowa stanowi samodzielne opracowanie zagadnienia naukowego, artystycznego lub praktycznego albo dokonanie techniczne lub artystyczne, prezentujące ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania.
6. W szczególności pracę dyplomową może stanowić: praca pisemna i praca projektowa, w tym ekspertyza, projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego, praca konstrukcyjna lub technologiczna.
7. Na kierunku studiów drugiego stopnia na profilu ogólnoakademickim praca dyplomowa powinna być związana z realizowanymi badaniami w ramach dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek.

§12

1. Elementem programu studiów jest plan studiów, uwzględniający semestralny wykaz przedmiotów z zachowaniem ich kolejności, uzasadnionej merytorycznie.
2. Plan studiów określa w szczególności semestralny wymiar godzin zajęć dydaktycznych realizowanych w ramach wszystkich zaplanowanych form i metod kształcenia w zakresie danego przedmiotu lub kursu oraz innych grup zajęć, wraz z przypisaną im liczbą punktów ECTS.
3. Dla studiów:
 - 1) o profilu praktycznym – w planie studiów wskazuje się zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych;
 - 2) o profilu ogólnoakademickim – w planie studiów wskazuje się zajęcia, związane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów.

4. W planie studiów powinna być określona przynależność danych zajęć do wydzielonej formalnie i merytorycznie jednorodnej grupy przedmiotów, tzw. blok przedmiotów: podstawowych, kierunkowych lub uzupełniających, w tym właściwych dla dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych.

§13

1. Wyodrębniony przedmiot określają własne cele i treści kształcenia, realizowane w oparciu o właściwe dla niego metody i formy kształcenia, umożliwiające osiągnięcie studentowi założonych przedmiotowych efektów uczenia się i wymaganej liczby punktów ECTS, przy czym:
 - 1) przedmiot – stanowi podstawowy element w strukturze organizacji i rozliczania programu studiów, posiadający nazwę własną oraz odpowiadające tej nazwie treści kształcenia i przedmiotowe efekty uczenia się, właściwe dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych lub dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych, do których przypisano kierunek studiów;
 - 2) kurs – stanowi złożony element w strukturze organizacji i rozliczania programu studiów, realizowany z wykorzystaniem zróżnicowanych form i metod kształcenia, zwykle przez kilka semestrów, którego realizacja prowadzi do osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się, stanowiących podstawę do uzyskania specjalistycznych uprawnień, najczęściej o charakterze zawodowym. W programie studiów kurs stanowią zajęcia z języka obcego.
2. W Uczelni do podstawowych form i metod kształcenia zalicza się:
 - 1) wykład – jest to forma nauczania skierowana do szerokiej grupy studentów, polegająca przede wszystkim na ustnym przekazaniu wiedzy studentom, w postaci opisu zjawisk, definicji, procedur, algorytmów postępowania czy interpretacji poruszanych zagadnień;
 - 2) ćwiczenia – jest to forma nauczania właściwa dla form kształcenia mniejszej grupy studentów, aktywnie uczestniczących w zajęciach, ukierunkowana głównie na rozwiązywanie zadań problemowych oraz przeprowadzanie doświadczeń i eksperymentów, służąca utrwalaniu wiedzy i nabywaniu umiejętności użytecznego wykorzystania tej wiedzy;
 - 3) seminarium – jest to forma nauczania prowadzona zazwyczaj na ostatnich latach studiów i skierowana do wąskiej grupy studentów, posiadających już wcześniej nabytą wiedzę z zakresu poruszanej problematyki, którzy czynnie uczestniczą w zajęciach, prezentując referaty i biorąc udział w dyskusji, służąca przede wszystkim nabywaniu kompetencji społecznych z zakresu argumentowania i uzasadniania własnego stanowiska.
3. Do uzupełniających form i metod kształcenia zalicza się lektoraty, konwersatoria, zajęcia z wychowania fizycznego oraz zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
4. Seminarya dyplomowe mają na celu zaprezentowanie przez studentów założeń i rezultatów pracy dyplomowej oraz bezpośredni nadzór nad stanem zaawansowania realizowanej pracy.

§14

1. Program przedmiotu sporządzony w formie karty przedmiotu, zwanej dalej sylabusem, określa w szczególności:
 - 1) nazwę przedmiotu;
 - 2) przedmiotowe efekty uczenia się i treści programowe zapewniające uzyskanie tych efektów;
 - 3) sposób weryfikacji i oceny przedmiotowych efektów uczenia się osiągniętych przez studenta;
 - 4) związek efektów przedmiotowych z efektami kierunkowymi;
 - 5) łączną liczbę godzin zajęć oraz liczbę godzin realizowanych w ramach poszczególnych form i metod nauczania, tj. wykładów i określonych rodzajów ćwiczeń;
 - 6) łączną liczbę punktów ECTS, w tym liczbę punktów ECTS uzyskanych w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, wynikającą ze struktury nakładów pracy studenta.
2. Uzupełnienie opisu programu przedmiotu stanowi określenie:
 - 1) nazwy kierunku studiów;
 - 2) przynależności do określonego bloku przedmiotów;
 - 3) roku i semestru studiów, na którym jest realizowany;
 - 4) języka, w którym są prowadzone zajęcia;
 - 5) nazwy jednostki odpowiedzialnej za realizację i prowadzenie zajęć;

- 6) imienia i nazwiska koordynatora;
 - 7) wykazu literatury podstawowej i uzupełniającej niezbędnej do realizacji zasadniczych treści merytorycznych.
3. Podczas opracowania programu określonego przedmiotu należy uwzględnić możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się przez właściwe relacje pomiędzy różnymi formami i metodami kształcenia, w tym odpowiedni wymiar zajęć kształtujących umiejętności.
 4. Określone w programie przedmiotu efekty kształcenia powinny być mierzalne, dlatego dla każdego z nich muszą zostać sformułowane właściwe kryteria oceny, pozwalające na stwierdzenie, czy i w jakim stopniu efekt został osiągnięty, zgodnie z Regulaminem studiów.

§15

1. W opisie programu przedmiotu określa się rodzaje aktywności studenta, stanowiące uzasadnienie przypisanej liczby punktów ECTS. Do podstawowych form aktywności zalicza się:
 - 1) udział w zajęciach wymagających bezpośredniego kontaktu z prowadzącym, tj.: wykładach, ćwiczeniach, seminariach, konwersatoriach, praktykach oraz udział w badaniach, konsultacjach, zaliczeniach i egzaminie,
 - 2) pracę własną wykonywaną bez bezpośredniego udziału prowadzącego, a konieczną do realizacji treści programowych przedmiotu i uzyskania założonych efektów kształcenia, tj.: przygotowanie do ćwiczeń, zaliczeń i egzaminu oraz wykonanie sprawozdania, projektu lub innych zadań objętych programem przedmiotu.
2. W sylabusie przedmiotu podaje się kryteria ustalenia oceny końcowej, uwzględniającej udział ocen cząstkowych, wynikających z zaliczenia poszczególnych form i metod nauczania, a dla zajęć realizowanych w kilku semestrach także oceny okresowe.
3. Sylabus przedmiotu sporządza się odrębnie dla każdego semestru, w którym jest realizowany.

§16

1. Dla określonego kierunku, poziomu i profilu program studiów uwzględnia kształcenie z języka obcego:
 - 1) na pierwszym stopniu studiów kurs prowadzony przez cztery kolejne semestry, w wymiarze łącznym:
 - a) studia stacjonarne w wymiarze 120 godz. i 8 ECTS, tj. po 30 godz. zajęć i 2 ECTS w każdym semestrze,
 - b) studia niestacjonarne w wymiarze 84 godz. i 8 ECTS, tj. po 21 godz. zajęć i 2 ECTS w każdym semestrze,
 forma zaliczenia końcowego egzamin;
 - 2) na drugim stopniu studiów kurs prowadzony przez jeden semestr:
 - a) studia stacjonarne w wymiarze 30 godz. i 2 ECTS,
 - b) studia niestacjonarne w wymiarze 21 godz. i 2 ECTS,
 forma zaliczenia – zaliczenie na ocenę;
 - 3) na jednolitych studiach magisterskich kurs prowadzony w wymiarze uwzględniającym specyfikę kierunku studiów lub wytyczne określone przez obowiązujące standardy kształcenia, w wymiarze łącznym nie mniejszym niż określony w pkt. 1.
2. Program studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, prowadzonych w formie stacjonarnej, uwzględnia realizację zajęć z wychowania fizycznego na 1 i 2 semestrze studiów w wymiarze 30 godz. w każdym semestrze, bez określenia liczby ECTS, forma zaliczenia – zaliczenie bez oceny.
3. Za opracowanie programów przedmiotów, o których mowa w ust. 1 i 2, odpowiedzialni są kierownicy właściwych jednostek ogólnouczelnianych.

§17

1. Dla kierunków studiów nie przypisanych do dziedzin nauk humanistycznych i społecznych, program studiów uwzględnia przedmioty podstawowe lub uzupełniające, umożliwiające studentowi uzyskanie co najmniej 5 punktów ECTS z zakresu tych dziedzin, na wszystkich poziomach studiów.

2. Do zajęć realizowanych z zakresu dziedzin nauk humanistycznych i społecznych zalicza się w szczególności przedmioty realizujące treści z zakresu:
 - 1) historii, kultury, sztuki i tradycji regionu;
 - 2) podstaw przedsiębiorczości;
 - 3) prawa gospodarczego;
 - 4) ochrony własności intelektualnej;
 - 5) bezpieczeństwa narodowego.
3. W Uczelni, na co najmniej jednym poziomie studiów powinny być realizowane zajęcia z zakresu historii, kultury, sztuki i tradycji regionu:
 - 1) na studiach stacjonarnych w wymiarze 18 godzin i 1 punktu ECTS;
 - 2) na studiach niestacjonarnych w wymiarze 12 godzin i 1 punktu ECTS;forma zaliczenia – zaliczenie na ocenę.
Za opracowanie programów przedmiotów odpowiada kierownik właściwej jednostki ogólnouczelnianej.
4. Koordynatorem przedmiotu jest nauczyciel akademicki posiadający dorobek naukowy w zakresie właściwej dyscypliny naukowej lub niezbędne doświadczenie zawodowe.

§18

1. W programie studiów można uwzględnić co najmniej jeden przedmiot prowadzony na innym kierunku studiów, którego realizacja prowadzi do osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się właściwych dla danego kierunku studiów.
2. Na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej, wśród zajęć określonych dla programu studiów realizowanego w języku polskim, w szczególności zajęć uzupełniających, uwzględnia się zajęcia prowadzone w języku angielskim.

§19

1. W przypadku realizacji pracy dyplomowej program studiów uwzględnia seminarium dyplomowe. Na studiach o profilu ogólnoakademickim realizacja pracy dyplomowej powinna obejmować udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w działalności naukowej właściwej dla dyscypliny, do której przyporządkowano kierunek studiów, przy czym:
 - 1) na ostatnim semestrze studiów pierwszego stopnia uwzględnia się w szczególności:
 - a) seminarium dyplomowe w wymiarze 30 godz. i 3 ECTS, forma zaliczenia – zaliczenie na ocenę,
 - b) pracę inżynierską lub pracę licencjacką w wymiarze 5 ECTS, w tym 2 ECTS wynikające z udziału w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej.
 - 2) na ostatnim roku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich uwzględnia się w szczególności:
 - a) seminarium dyplomowe w wymiarze 60 godz. i 6 ECTS, forma zaliczenia – zaliczenie na ocenę,
 - b) pracę magisterską w wymiarze 7 ECTS, w tym 3 ECTS wynikające z udziału studenta w działalności naukowej.
2. Na studiach o profilu praktycznym, łączny wymiar ECTS określony dla pracy dyplomowej pomniejsza się o wymiar punktów przypadających na zajęcia przygotowujące do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.
3. Seminarium dyplomowe i praca dyplomowa powinny być opisane efektami uczenia się uwzględniającymi specyfikę wynikającą z rodzaju i formy oraz z celu i zakresu realizowanej pracy dyplomowej. Dla studiów o profilu ogólnoakademickim w opisie pracy dyplomowej uwzględnia się także efekty wynikające z przygotowania do prowadzenia lub udziału studenta w działalności naukowej.

§20

1. O ile obowiązujące standardy nie stanowią inaczej, program studiów uwzględnia przeprowadzenie egzaminu dyplomowego, odpowiednio: inżynierskiego, licencjackiego lub magisterskiego.

2. Egzamin dyplomowy stanowi wyodrębniony element programu studiów, w wymiarze:
 - 1) 2 ECTS – dla programu studiów na profilu ogólnoakademickim, w którym uwzględniono realizację pracy dyplomowej;
 - 2) dla programu studiów pierwszego stopnia, w którym nie uwzględniono realizacji pracy dyplomowej:
 - a) 4 ECTS – na profilu ogólnoakademickim;
 - b) 8 ECTS – na profilu praktycznym.
3. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest pozytywna ocena pracy dyplomowej, poprzedzona sprawdzeniem oryginalności prac pisemnych z wykorzystaniem obowiązującego systemu antyplagiatowego.

§21

1. W programie studiów stacjonarnych, łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych realizowanych z bezpośrednim udziałem studentów i prowadzącego jest uzależniona od poziomu kształcenia i okresu realizacji studiów.
 - 1) Na studiach pierwszego stopnia do:
 - a) 2200 godzin – dla studiów trwających 6 semestrów i umożliwiających uzyskanie tytułu zawodowego licencjata;
 - b) 2500 godzin – dla studiów trwających 7 semestrów i umożliwiających uzyskanie tytułu zawodowego inżyniera.
 - 2) Na studiach drugiego stopnia do:
 - a) 950 godzin dla studiów trwających 3 semestry,
 - b) 1250 godzin dla studiów trwających 4 semestry, umożliwiających uzyskanie tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego.
 - 3) Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych dla kierunków studiów prowadzonych jako jednolite studia magisterskie wynosi 5100 wraz z praktykami i stażami, o ile obowiązujący standard nie określa inaczej.
2. Poza godzinami określonymi w programie studiów, do łącznej liczby godzin zajęć dydaktycznych realizowanych z bezpośrednim udziałem studentów i prowadzącego wlicza się godziny zajęć wynikające z opieki prowadzącego nad studentem realizującym praktyki i staże oraz opieki naukowej promotora pracy dyplomowej, a także zajęcia dodatkowe realizowane w ramach wizyt studyjnych i warsztatów w instytucjach i przedsiębiorstwach.
3. Na studiach o profilu ogólnoakademickim do łącznej liczby godzin zajęć dydaktycznych realizowanych z bezpośrednim udziałem studentów i prowadzącego wlicza się godziny zajęć wynikające z udziału studentów w badaniach naukowych prowadzonych przez wydział, w tym w obozach naukowych.
4. W uzasadnionych przypadkach, uwarunkowanych uzyskaniem przez studenta specjalistycznych kompetencji, łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych określona w ust. 1 może być zwiększona nie więcej niż o 100 godzin.

Rozdział III Przepisy końcowe

§22

1. Bez bezpośredniego uczestnictwa nauczycieli akademickich, z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość, może być realizowane nie więcej niż 20% ogólnej liczby godzin zajęć dydaktycznych, określonych w programie studiów. Opis tak prowadzonych zajęć uwzględnia opis wykorzystywanej infrastruktury i oprogramowania oraz zasady komunikowania się między studentami i nauczycielami akademickimi lub innymi osobami prowadzącymi zajęcia.
2. Na studiach o profilu praktycznym opis zajęć kształtujących umiejętności praktyczne uwzględnia charakterystykę warunków realizacji takich zajęć.
3. Wzory obowiązującej w Uczelni dokumentacji programów kształcenia na studiach wyższych określi Rektor w drodze zarządzenia.